

Asia: VN/18189/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lappeenrannan kaupungin lausunto:

Yleinen julkisen talouden ja kuntatalouden tilanne ja covid-19-epidemian aiheuttama epävarmuus huomioiden, esitetty kuntalain muuttaminen on perusteltua ja kannatettavaa. Vaikka arvion mukaan eri hakemukseen perustuvan päätösprosessin ei odoteta lisäävän vaadittavia resursseja juurikaan, tässä vaiheessa on lähes mahdotonta ennakoida, miten tilanne kehittyy lain voimassaoloaikana vuosina 2021-2025. Tämän takia tulisi edelleen harkita lain muuttamista koskemaan yleisesti alijäämän kattamisvelvollisuuden pidentämistä ilman erillistä päätöstä.

Lakimuutoksen perusteluissa mainitaan covid-19-epidemian takia aiheutunut ja aiheutuva sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvu yhdeksi syyksi kuntien talousvaikeuksiin ja lain muuttamisen tarpeeseen. Samoin mainitaan muun muassa, että ”Tuleva sote-uudistus myös vaikuttaa siten, että kuntien menot ovat jatkossa ennakoitavissa paremmin, jolloin alijäämien kattamiseen vaikuttavia kertaluonteisia menojen kasvuja esiintyy todennäköisesti nykyistä harvemmin.” Koska lakimuutos koskee myös kuntayhtymiä ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuolto on jo nyt järjestetty suurelta osin kuntayhtymien (erikoissairaanhoidon tuottavat sairaanhoitopiirit tai vapaaehtoiselta pohjalta perustetut sote-kuntayhtymät) toimesta, tulee väliaikainen lakimuutos yhteensovittaa lausuntokierroksella olevan sote-maakuntauudistuksen lakien kanssa. Mikäli näin ei tehdä ja jäsenkuntien on kuitenkin maksettava mahdolliset sote-kuntayhtymien tai sairaanhoitopiirien alijäämät viimeistään vuosien 2022-2023 vaihteessa, jäänee merkittävä osa lain muuttamisen hyvästä tarkoituksesta toteutumatta tai ainakin tässä vaiheessa ilman ratkaisua. On huomattava, että edellä kerrottujen kuntayhtymien jäsenkuntien edellytykset vuosien 2022-2023 vaihteessa kattaa kuntayhtymän alijäämät voivat poiketa toisistaan. Sote-maakuntauudistuksen takia kuntayhtymän alijäämän kattamisvelvoite voi aiheuttaa kunnan kertyneen alijäämän kattamisvelvoitteen. Kun esityksen mukaan ”Kunta voisi tehdä määräajan muuttamista koskevan hakemuksen valtiovarainministeriölle aikaisintaan 110 §:n 3 momentin mukaisen alijäämän kattamiskauden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja viimeistään alijäämän kattamiskauden päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä”, ainakin osittain avoimeksi jää kuntien tasapuolinen kohtelu edellä kuvatussa tilanteessa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että esitetty lakimuutos on perusteltu ja oikean suuntainen. Samaan aikaan käynnissä olevan sote-maakuntauudistuksen lakivalmistelun ja nyt lausuntopyynnössä käsiteltävän lakimuutoksen yhteensovittaminen on kuitenkin välttämätöntä.

Iskanius Jari
Lappeenrannan kaupunki